

Sygn. akt VII U 1383/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: Urszula Kalinowska

po rozpoznaniu w dniu r. w Warszawie

sprawy H. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wcześniejszą emeryturę (z warunków szczególnych)

na skutek odwołania H. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 8 lipca 2016 r., znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu H. K. prawo do wcześniejszej emerytury z warunków szczególnych od dnia 1 kwietnia 2016 roku.

UZASADNIENIE

W dniu 4 sierpnia 2016 r. H. K. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 8 lipca 2016 r., znak: (...) odmawiającej przyznania mu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Odwołujący podniósł, że organ rentowy nie uwzględnił świadectwa pracy z dnia 1 sierpnia 1991 r. jako dokumentu potwierdzającego pracę w warunkach szczególnych za okres od dnia 13 marca 1981 r. do dnia 31 lipca 1991 r., albowiem nie przedstawiono świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawca stwierdził, iż ze względu na śmierć swojego pracodawcy nie może dokonać korekty świadectwa pracy. W odwołaniu wniesiono także o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków (k. 2-3 a. s.).

W dniu 2 września 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż odwołujący nie udowodnił wykonywania pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat. Oddział nie zaliczył ubezpieczonemu do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od dnia 16 marca 1981 r. do dnia 31 marca 1983 r. oraz od dnia 1 sierpnia 1983 r. do dnia 30 czerwca 1991 r. w (...) w W., ponieważ nie przedstawiono świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych (k. 4 a. s.).

Sąd w postanowieniu z dnia 27 stycznia 2017 r. dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego specjalisty z zakresu BHP celem sporządzenia opinii na okoliczność, czy odwołujący w spornym okresie pracował w warunkach szczególnych (k. 16 a. s.).

W piśmie procesowym z dnia 4 kwietnia 2017 r. organ rentowy podtrzymał swoje stanowisko i nie wniósł uwag do opinii biegłego (k. 35 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

H. K. w dniu 22 kwietnia 2016 r. złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wnioski o emeryturę. Do powyższego wniosku ubezpieczony dołączył kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentacją (k. 1-11 a. r.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego ustalił, że ubezpieczony wykazał łączny staż pracy na dzień 1 stycznia 1999 r. w wymiarze 23 lat, 9 miesięcy i 26 dni okresów składkowych oraz staż uzupełniający z tytułu pracy na roli w wymiarze roku, 8 miesięcy i 9 dni, a nadto okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 7 lat, 3 miesięcy i 27 dni. Organ rentowy na mocy zaskarżonej decyzji z dnia 16 grudnia 2014 r., znak: (...) odmówił odwołującemu prawa do wcześniejszej emerytury z warunków szczególnych, ponieważ nie udokumentował on 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych (k. 25 a. r.)

Odwołujący od dnia 13 marca 1981 r. do dnia 31 lipca 1991 r. podjął zatrudnienie na stanowisku lakiernika samochodowego w zakładzie (...) w W.. Do obowiązków ubezpieczonego podczas świadczenia pracy należało wykonywanie niezhermetyzowanych prac lakierniczych oraz w niezbędnym zakresie prac związanych ze szpachlowaniem i szlifowaniem poprzedzające nakładanie warstw lakierniczych. H. K. wykonywał pracę stale i w pełnym wymiarze czasu na stanowisku lakiernika pojazdowego. (zeznania świadków D. S. i J. K. k. 14-15 a. s.)

Sąd w oparciu o treść opinii biegłego sądowego ds. BHP ustalił, że odwołujący pracował w pełnym wymiarze czasu pracy wykonując pracę lakierniczą, w szczególności z użyciem pistoletów natryskowych, w narażeniu na zatrucie substancjami toksycznymi będącymi składnikami farb i lakierów, uszkodzenia błony śluzowej dróg oddechowych i oczu oraz skóry przez pary rozpuszczalników arb i lakierów. Ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych ujętą w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. ujętą w Dziale XIV pod pozycją 17. W odniesieniu do zatrudnienia w (...) w W., odwołujący wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresach od dnia 16 marca 1981 r. do dnia 31 marca 1983 r. oraz od dnia 1 sierpnia 1983 r. do dnia 30 czerwca 1991 r. Jednocześnie nie podlegał zaliczeniu okres od dnia 1 kwietnia 1983 r. do dnia 31 lipca 1983 r. oraz od dnia 1 lipca 1991 r. do dnia 31 lipca 1991 r., ponieważ H. K. w ww. okresach nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu (k. 23-27).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie złożonych do akt dokumentów, w tym akt rentowych, opinii biegłego oraz zeznań świadków. Dokumenty przedłożone przez strony niniejszego postępowania stanowią obiektywny oraz w pełni wiarygodny materiał dowodowy. Świadek J. K. to osoba, która pracowała z odwołującym w spornym okresie i znała doskonale specyfikę jego pracy. Natomiast D. S. była córką pracodawcy odwołującego. Zeznania świadków były logiczne i spójne oraz korelowały z materiałem dowodowym w postaci dokumentów i z opinią biegłego, zatem Sąd uznał je za wiarygodne i przyjął za podstawę ustaleń faktycznych niniejszej sprawy.

W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stanowił wystarczającą podstawę do wydania orzeczenia, co za tym idzie nie dopuszczał dowodu z zeznań odwołującego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie H. K. od decyzji organu rentowego 8 lipca 2016 r., znak: (...) jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z literalnym brzmieniem art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 887 j.t.) świadczenie emerytalne przysługuje ubezpieczonemu, urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 r., który łącznie spełnił następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
2. nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na dochody budżetu państwa,
3. w dniu wejścia w życie ustawy udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn w tym co najmniej 15 lat okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obwiązującym na danym stanowisku pracy.

Wykaz prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze o których mowa w powołanym art. 184 ustawy nie podlega wykładni rozszerzającej. Prace te ściśle i jasno zostały określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (zwanym dalej rozporządzeniem w sprawie wieku emerytalnego). Jednakże nabycie uprawnień z tytułu wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym, charakterze podlega dalszym ograniczeniom. Aby daną pracę uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracownik ma obowiązek wykonywać ją stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na danym stanowisku pracy. Dodatkowo, zgodnie z powołanym rozporządzeniem mężczyzna nabywa prawo do wcześniejszej emerytury po spełnieniu wszystkich przesłanek wymienionych w § 3 w zw. z § 4 ust. 1 pkt 1 i 3 rozporządzenia, jeśli:

1. legitymuje się 25-letnim okresem pracy liczonym łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia;
2. wykonuje pracę wymienioną w wykazie A (Prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego), będącym załącznikiem do rozporządzenia;
3. osiągnie wiek emerytalny wynoszący 60 lat;
4. zatrudnionym jest przez co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach.

Kwestią sporną, a zarazem mającą istotny wpływ na zasadność odwołania H. K. było ustalenie, czy zgromadził on 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze powinno być stwierdzone przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze lub w świadectwie pracy. Świadectwo pracy w warunkach szczególnych jest jednak dokumentem prywatnym w rozumieniu art. 245 k.p.c. i nie stanowi dowodu tego co zostało w nim odnotowane. Taki walor mają wyłącznie dokumenty urzędowe, do których w myśl stosowanego a contrario art. 244 § 1 k.p.c. nie zalicza się świadectwa pracy, gdyż nie zostało sporządzone przez organy władzy publicznej ani inne organy państwowe (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 grudnia 2013 r., sygn. akt III AUa 783/13). Dodatkowo należy podkreślić, że w razie wszczęcia postępowania sądowego, toczącego się wskutek odwołania ubezpieczonego od odmownej decyzji organu rentowego w sprawie przyznania uprawnień do emerytury w wieku obniżonym dopuszczalne jest przeprowadzanie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności, mających wpływ na prawo do owego świadczenia. Stanowisko te jest zgodne z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przed Sądem ubezpieczeń możliwe jest wykazywanie okoliczności, od których zależy nabycie uprawnień o emerytury wszelkimi dowodami (por. w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 6 września 1995 r., sygn. akt II URN 23/95 oraz z dnia 2 lutego 1996 r., sygn. akt II URN 3/95). W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być więc udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

W niniejszej sprawie spornym pozostawało, czy praca wykonywana przez odwołującego od dnia 16 marca 1981 r. do dnia 31 lipca 1991 r. w (...) w W. miała charakter i podlegała zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych. Spełnienie innych warunków, od których zależy przyznanie prawa do emerytury pozostawało bezsporne. Nie podlega wątpliwości, że z dniem 26 maja 2016 r. ubezpieczony osiągnął wiek 60 lat. Nadto, strony nie kwestionowały faktu, że H. K. posiada co najmniej 25-letni okres składkowy i nieskładkowy oraz nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Jak wynika z zeznań świadków, a w szczególności z wniosków wyprowadzonych z treści opinii biegłego sądowego ds. BHP J. P., odwołujący pracował w okresach od dnia 16 marca 1981 r. do dnia 31 marca 1983 r. oraz od dnia 1 sierpnia 1983 r. do dnia 30 czerwca 1991 r. w (...) w W. na stanowisku lakiernika pojazdowego. Stanowisko, które zajmował ubezpieczony, zostało ujęte w wykazie A, w Dziale XIV pod pozycją 17 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Wyżej wymienione prace ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Przy uwzględnieniu okresów wyliczonych przez biegłego sądowego, Sąd doszedł do przekonania, że odwołujący legitymuje się co najmniej 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Wobec tych wszystkich okoliczności, Sąd uznał, iż zaskarżona decyzja jest błędna i podlega zmianie, albowiem odwołujący ma prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Odnośnie ustalenia terminu, od którego Sąd Okręgowy uznał za zasadne przyznanie odwołującemu się prawa do wcześniejszej emerytury, ogólną zasadą prawa emerytalno-rentowego jest, że świadczenia wypłaca się na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury (tj. spełnienia ustawowych warunków), lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie. Z uwagi na oczywistą omyłkę, Sąd zasądził przedmiotowe świadczenie od dnia 1 kwietnia 2016 r., które to winno być przyznane odwołującemu od dnia 26 maja 2016 r. ze względu na ukończenie przez niego w tej dacie 60-roku życia uprawniającego do przejścia na wcześniejszą emeryturę. Stosowne uzasadnienie zostało wskazane w postanowieniu dotyczącym sprostowania wyroku.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.